

Lịch sử tự nhiên Việt Nam - Phần phụ lục

Bởi:

Lê Đức Minh
sterling

Phụ lục 1. Các nhóm dân tộc và địa bàn cư trú của họ ở Việt Nam

Tên dân tộc	Dân số ước tính	Địa bàn cư trú	Ngôn ngữ	Ký hiệu trên bản đồ
Ba Na	137,000	Miền Trung	Môn-Khmer	42
Bố-Y	1,450	Miền Bắc	Tây-Thái	4
Brâu	250	Miền Trung	Môn-Khmer	37
Bru-Vân Kiều	40,000	Miền Trung	Môn-Khmer	31
Chăm	99,000	Miền Trung, một số ở Miền Nam	Mã Lai-Đa Đảo	43
Chơ-ro	15,000	Miền Nam	Môn-Khmer	51
Chu-ru	11,000	Miền Trung	Mã Lai-Đa Đảo	50
Chứt	2,400	Miền Trung	Việt-Mường	32
Co	23,000	Miền Trung	Môn-Khmer	38
Cờ-ho	92,000	Miền Trung	Môn-Khmer	46

Lịch sử tự nhiên Việt Nam - Phần phụ lục

Cờ Lao	1,500	Miền Bắc	Cờ Lao	5
Cống	1,300	Miền Bắc	Tạng-Miến	11
Cơ-tu	37,000	Miền Trung	Môn-Khmer	33
Dao	474,000	Miền Bắc	H'Mông-Dao	15
Ê-đê	195,000	Miền Trung	Mã Lai-Đa Đảo	44
Gia-rai	242,000	Miền Trung	Mã Lai-Đa Đảo	41
Giáy	38,000	Miền Bắc	Tày-Thái	13
Giê-Triêng	27,000	Miền Trung	Môn-Khmer	35
Hà Nhi	12,500	Miền Bắc	Tạng-Miến	10
H'Mông	558,000	Miền Bắc, một số ở Miền Trung	H'Mông-Dao	3
Hoa	900,000	Miền Nam, một số ở Miền Bắc	Hán	52
Hrê	94,000	Miền Trung	Môn-Khmer	39
Kháng	4,000	Miền Bắc	Môn-Khmer	19
Khờ-Me	895,000	Miền Nam	Môn-Khmer	53
Khơ-Mú	43,000	Miền Bắc, một số ở Miền Trung	Môn-Khmer	23
La Chí	8,000	Miền Bắc	Cờ Lao	6
La Ha	1,400	Miền Bắc	Cờ Lao	22
La Hủ	5,400	Miền Bắc	Tạng-Miến	9
Lào	10,000	Miền Bắc	Tày-Thái	21

Lịch sử tự nhiên Việt Nam - Phần phụ lục

Lô Lô	3,200	Miền Bắc	Tạng-Miến	1
Lự	3,700	Miền Bắc	Tày-Thái	7
Mạ	25,000	Miền Trung	Môn-Khmer	47
Mảng	2,300	Miền Bắc	Môn-Khmer	8
M'Nông	67,000	Miền Trung	Môn-Khmer	45
Mường	914,000	Miền Bắc, một số ở Miền Trung	Việt-Mường	25
Ngái	1,200	Miền Bắc, Thành Phố Hồ Chí Minh	Hán	28
Nùng	705,000	Miền Bắc, một số ở Miền Trung, Thành Phố Hồ Chí Minh	Tày-Thái	17
Ó-Đu	100	Miền Bắc, một số ở Miền Trung	Môn-Khmer	30
Pà Thên	3,700	Miền Bắc	H'Mông-Dao	14
Phù Lá	6,500	Miền Bắc	Tạng-Miến	18
Pu Péo	400	Miền Bắc	Cờ Lao	2
Ra-Glai	72,000	Miền Trung	Mã Lai-Đa Đảo	49
Rơ-măm	250	Miền Trung	Môn-Khmer	40
Sán Chay	114,000	Miền Bắc	Tày-Thái	26
Sán Dìu	94,630	Miền Bắc	Hán	27
Si La	600	Miền Bắc	Tạng-Miến	12
Tà-Ôi	26,000	Miền Trung	Môn-Khmer	34
Tày	1,190,000	Miền Bắc	Tày-Thái	16

Thái	1,040,000	Miền Bắc, một số ở Miền Trung	Tày-Thái	20
Thổ	51,000	Miền Trung	Việt-Mường	29
Việt(Kinh)	55,900,000	Miền Bắc, Miền Trung, Miền Nam	Việt-Mường	
Xinh-Mun	11,000	Miền Bắc	Môn-Khmer	24
Xơ-Đăng	97,000	Miền Trung	Môn-Khmer	36
Xtiêng	50,000	Miền Trung	Môn-Khmer	48

Phụ lục 2. Các loài thú và chim đặc hữu và có phân bố hẹp ở Việt Nam

Tên tiếng Việt	Tên khoa học	Phân bố ở Việt Nam	Vùng đặc hữu	Tình trạng bị đe dọa	Chú thích về vùng phân bố
Thú					
Nhen	<u>Dendrogale murina</u>	C, S	2		có thông tin ở Đông Nam Thái Lan
Dơi thùy tai to	Paracoelops megalotis	C	1	CR	Chỉ được biết từ bản mô tả ban đầu (1947)
Cầy vằn	Chrotogale owstoni	N, C	2	VU	
Cầy rái cá	Cynogale lowei	N	1	EN	có thông tin ở phía Nam Vân Nam
Cu li nhỏ	<u>Nycticebus pygmaeus</u>	N, C, S	3	VU	
Khỉ đuôi dài Côn Đảo	Macaca fascicularis condorensis	S	1		
Chà vá chân nâu	Pygathrix nemaeus nemaeus	C	2	EN	

Chà vá chân xám	<i>P. nemeus cinerea</i>	C	1	EN	
Chà vá chân đen	<i>P. nigripes</i>	C	2	EN	
Voọc mũi hếch	<u><i>Rhinopithecus avunculus</i></u>	N	1	CR	
Voọc mõng trắng	<i>Trachypithecus delacouri</i>	N	1	CR	
Voọc đen má trắng	<i>T. francoisi francoisi</i>	N	3	VU	
Voọc đen	<i>T. francoisi ebenus</i>	C	2	VU	
Voọc Hà Tĩnh	<i>T. francoisi hatinhensis</i>	C	2	VU	
Voọc đầu trắng	<i>T. poliocephalus poliocephalus</i>	N	1	CR	
Vượn đen tuyền	<i>Hylobates (Nomascus) concolor concolor</i>	N	3	EN	
Vượn đen mũi lớn	<u><i>H. (N.) sp.cf. nasutus nasutus</i></u>	N	1	CR	
quần thể Vượn đen mũi lớn	<u><i>H. (N.) sp.cf. nasutus population</i></u>	N	1	CR	
Vượn đen má trắng	<i>H. (N.) leucogenys leucogenys</i>	N	3	DD	
Vượn đen má trắng siki	<i>H. (N.) leucogenys siki</i>	C	2	DD	
Vượn đen má hung	<i>H. (N.) gabriellae</i>	C, S	2	VU	
Lợn rừng Trường Sơn	<i>Sus bucculentus</i>	C	2	DD	

Mang lớn	<i>Muntiacus vuquangensis</i>	C	2	DD	
Mang Trường Sơn	<i>M. truongsongensis</i>	C	2	DD	
Hoẵng Rosoven	<i>M. rooseveltorum</i>	C	2	DD	
Bò xám	<i>Bos sauveli</i>	S	2	CR	Đông Nam Thái Lan
Saola	<i>Pseudoryx nghetinhensis</i>	C	2	EN	
Sóc hợng đỏ	<i>Dremomys gularis</i>	N	3		
Chuột đồng núi cao	<i>Rattus osgoodi</i>	C	1		
Chuột xuri lông mềm	<i>Maxomys moi</i>	C, S	2		
Chuột mù Sapa	<i>Typhlomys chapensis</i>	N	1	CR	Chỉ được biết từ bản mô tả ban đầu (1932)
Thỏ vằn	<i>Nesolagus timminsi</i>	C	2	DD	
Chim					
Gà so cổ hung	<i>Arborophila davidi</i>	S	1	EN	
Gà so Trung Bộ	<i>Arborophila merlini</i>	C	1		
Gà lôi mào đen	<i>Lophura imperialis</i>	C	1	DD	
Gà lôi mào trắng	<i>Lophura edwardsi</i>	C	1	EN	
Gà lôi Hà Tĩnh	<i>Lophura hatinhensis</i>	C	1	EN	
Gà tiền mặt đỏ	<i>Polyplectron germaini</i>	C, S	2	VU	

Trĩ sao	<i>Rheinardia ocellata</i>	C	RR	VU	Bán đảo Mã lai, miền Trung và Nam Lào
Gỗ kiến đầu đỏ	<i>Picus rabieri</i>	N, C	3	NT	
Cu róc đít đỏ	<i>Megalaima lagrandieri</i>	N, C, S	2		
Nước đuôi hồng	<i>Harpactes wardi</i>	N	RR	NT	Bhutan, Đông Bắc Ấn Độ, Tây Vân Nam, Bắc Myanmar
Phướn đất	<i>Carpococcyx renauldi</i>	N, C	2		
Vạc hoa	<i>Gorsachius magnificus</i>	N	3	EN	
Quắm lớn	<i>Pseudibis gigantea</i>	S	2		Trước đây ở Thái Lan
Giẻ cùi vàng	<i>Urocissa whiteheadi</i>	N, C	3		
Trèo cây mỏ vàng	<i>Sitta solangiae</i>	N, C	3	NT	
Cành cạch hung	<i>Hemixos castanonotus</i>	N	3		
Chích đớp ruồi mỏ rộng	<i>Tickellia hodgsoni</i>	N	RR		Đông Nepal, Bhutan, Đông Bắc Ấn Độ, Tây Nam Trung Quốc, Bắc Myanmar
Khướu đầu đen	<i>Garrulax milleti</i>	C	2	NT	
Khướu xám	<i>Garrulax maesi</i>	N	3		
Khướu đầu xám	<i>Garrulax vassali</i>	C	2		
Khướu Kon Ka Kinh	<i>Garrulax konkakhensis</i>	C	1	VU	
Khướu ngực da cam	<i>Garrulax annamensis</i>	C	1		

Lịch sử tự nhiên Việt Nam - Phần phụ lục

Khướu Ngọc Linh	<i>Garrulax ngoclinhensis</i>	C	1	VU	
Khướu đầu đen má xám	<i>Garrulax yersini</i>	C	1	EN	
Khướu cánh đỏ	<i>Garrulax formosus</i>	N	3		
Khướu mỏ dài	<i>Jabouilleia danjoui</i>	N, C	2	NT	
Khướu mun	<i>Stachyris herberti</i>	C	2	NT	
Chích chạch má xám	<i>Macronous kelleyi</i>	C, S	2		
Khướu vằn đầu đen	<i>Actinodura sodangorum</i>	C	2	VU	
Khướu vằn gáy xanh	<i>Actinodura souliei</i>	N	3		
Lách tách ngực nâu (Đông Dương)	<i>Alcippe danisi</i>	C	2		
Mi Langbian	<i>Crocias langbianis</i>	C	1	EN	
Chia vôi Mê Kông	<i>Motacilla samveasnae</i>	C	2	NT	
Sẻ thông họng vàng	<i>Carduelis monguilloti</i>	C	1	NT	
Tình trạng đặc hữu:					
1: Việt Nam					
2: Đông Dương					
3: Đông Dương và Nam Trung Quốc					

RR: Các loài có phân bố hẹp nằm ngoài khu vực 1–3					
Phân bố					
C: Miền Trung					
N: Miền Bắc					
S: Miền Nam					
Tình trạng bị đe dọa:					
CR: Cực kỳ nguy cấp					
EN: Nguy cấp					
VU: Sắp nguy cấp					
NT: Gần bị đe dọa					
DD: Số liệu không đầy đủ					

Phụ lục 3. Các loài động vật có xương sống mới được mô tả ở Việt Nam từ năm 1992–2004

Tên tiếng Việt	Tên khoa học	Phân bố ở Việt Nam	Năm xuất bản
Thú			
Chuột chù núi	<i>Chodsigoa caovansunga</i>	N	2003
Dơi tai Trường Sơn	<i>Myotis annamiticus</i>	C	2001
Chà vá chân xám	<i>Pygathrix nemaeus cinerea</i>	C	1997
Cheo cheo lưng trắng	<i>Tragulus versicolor</i>	C	2004
Mang lớn	<i>Muntiacus vuquangensis</i>	C	1996

Mang Trường Sơn	<i>Muntiacus truongsonensis</i>	C	1998
Saola	<i>Pseudoryx nghetinhensis</i>	C	1993
Thỏ vằn	<i>Nesolagus timminsi</i>	C	1999
Chim			
Khướu Kon Ka Kinh	<i>Garrulax konkakhinhensis</i>	C	2001
Khướu Ngọc Linh	<i>Garrulax ngoclinhensis</i>	C	1999
Khướu vằn đầu đen	<i>Actinodura sodangorum</i>	C	1999
Rùa			
Rùa Pulchis	<i>Cyclemys pulchristriata</i>	N	1997
Rùa hộp Buarê	<i>Cuora bourreti</i>	C	2004
Rùa hộp đẹp	<i>Cuora picturata</i>	Unknown	2004
Thằn lằn			
Thạch sùng ngón Phong Nha-Kẻ Bàng	<i>Cyrtodactylus phongnhakebangensis</i>	C	2002
Thằn lằn giun Deharveng	<i>Dibamus deharvengi</i>	S	1999
Thằn lằn giun Gri	<i>Dibamus greeri</i>	C	1992
Thằn lằn giun Côn Đảo	<i>Dibamus kondaoensis</i>	S	1992
Thạch sùng lá Việt nam	<i>Dixonius vietnamensis</i>	C	2004
Tắc kè Baden	<i>Gekko badenii</i>	C	1994
Tắc kè hoa cân	<i>Gekko ulikovskii</i>	C	1994
Thạch sùng mí bốn vạch	<i>Goniurosaurus araneus</i>	N	1999
Thạch sùng ngón đốm	<i>Gonydactylus paradoxus</i>	S	1997
Nhông cát sọc	<i>Leiolepis guentherpetersi</i>	C	1993
Thằn lằn chân ngắn gờ	<i>Lygosoma carinatum</i>	C	1996
Thằn lằn hai hàng giác bám	<i>Paralipinia rara</i>	C	1997
Liu điu xanh	<i>Takydromus hani</i>	C	2001

Thằn lằn tai Murphy	<i>Tropidophorus murphyi</i>	N	2002
Thằn lằn Rugo Việt Nam	<i>Vietnamscincus rugosus</i>	C	1994
Rắn			
Rắn rào Buarê	<i>Boiga bourreti</i>	C	2004
Rắn cạp nia Slowinski	<i>Bungarus slowinski</i>	N	2004
Rắn trăn Đào Văn Tiến	<i>Opisthotropis daovantieni</i>	C	1998
Rắn lục vảy lưng ba gờ	<i>Triceratolepidophis sieversorum</i>	C	2000
Ếch nhái			
Cóc mây Ba Na	<i>Leptobrachium banae</i>	C	1998
Cóc mây đốm vàng	<i>Leptobrachium xanthospilium</i>	C	1998
Cóc mây Na Hang	<i>Leptolalax nahangensis</i>	N	1998
Cóc mây nhỏ	<i>Leptolalax pluvialis</i>	N	2000
Cóc mây Sung	<i>Leptolalax sungi</i>	N	1998
Cóc mây sần	<i>Leptolalax tuberosus</i>	C	1999
Cóc núi Gerti	<i>Ophryophryne gerti</i>	C	2003
Cóc núi Hansi	<i>Ophryophryne hansii</i>	C	2003
Ếch gai hàm	<i>Vibrissaphora echinata</i>	N	1998
Nhái bầu chân đỏ	<i>Microhyla erythropoda</i>	C	1994
Nhái bầu hoa cương	<i>Microhyla marmorata</i>	C	2004
Nhái bầu thiêu ngón	<i>Microhyla nanapollexa</i>	C	2004
Nhái bầu bụng hoa	<i>Microhyla pulverata</i>	C	2004
Ếch bám đá gai ngực	<i>Amolops spinapectoralis</i>	C	1999
Ếch Atigua	<i>Rana attigua</i>	C	1999
Ếch Bắc Bộ	<i>Rana bacboensis</i>	N	2003
Ếch Ba Na	<i>Rana banaorum</i>	C	2003
Ếch Dao	<i>Rana daorum</i>	N	2003

Ếch Hmông	<i>Rana hmongorum</i>	N	2003
Ếch ngũ sắc	<i>Rana iriodes</i>	N	2004
Ếch màng nhĩ lớn	<i>Rana megatympnum</i>	N,C	2003
Ếch Mo Ra Kai	<i>Rana morafkai</i>	C	2003
Ếch thuốc Lào	<i>Rana tabaca</i>	N	2004
Ếch Trần Kiên	<i>Rana trankieni</i>	N	2003
Nhái cây đốm ẩn	<i>Philautus abditus</i>	C	1999
Nhái cây sừng	<i>Philautus supercornutus</i>	C	2004
Ếch cây bụng đốm	<i>Rhacophorus baliogaster</i>	C	1999
Ếch cây Đuboa	<i>Rhacophorus duboisi</i>	N	2000
Ếch cây nếp da mông	<i>Rhacophorus exechopygus</i>	C	1999
Ếch cây Hoàng Liên	<i>Rhacophorus hoanglienensis</i>	N	2001
Ếch cây Orlov	<i>Rhacophorus orlovi</i>	C	2001

Phụ lục 4. Các loài thực vật mới được mô tả ở Việt Nam từ năm 1992–2004

Chi	Họ	Năm xuất bản
<u>Zeuxinella</u> Aver.	Phong lan (Orchidaceae)	2003
<u>Vietorchis</u> Aver. và Averyanova	Phong lan (Orchidaceae)	2003
<u>Caobangia</u> A.R. Sm. và X. C. Zhang	Dương xỉ (Polypodiaceae)	2002
<u>Xanthocyparis</u> A. Farjon và T. H. Hiep	Bách tán (Cupressaceae)	2002
<u>Metapanax</u> J. Wen và D. G. Frodin	Sâm (Araliaceae)	2001
<u>Rubovietnamia</u> D. D. Tirvengadum	Thiên thảo (Rubiaceae)	1998
<u>Vidalasia</u> D. D. Tirvengadum	Thiên thảo (Rubiaceae)	1998
<u>Fosbergia</u> D. D. Tirvengadum và C. Sastre	Thiên thảo (Rubiaceae)	1997

<u>Distichochlamys</u> M. F. Newman	Gừng (Zingiberaceae)	1995
<u>Grushvitzkya</u> N. T. Skvortsova và L. V. Averyanov	Sâm (Araliaceae)	1994
<u>Vietnamia</u> P. T. Li	Bông tai (Asclepiadaceae)	1994
<u>Vietnamochloa</u> J. F. Veldkamp và R. Nowack	Cỏ (Poaceae)	1994
<u>Christensonia</u> J. R. Haager	Dương xỉ (Orchidaceae)	1993
<u>Deinostigma</u> W. T. Wang và Z.Y. Li	Phong lữ (Gesneriaceae)	1992